

T 2008-2/W. - zmiana formularza

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

POW

KAZOWSKA Zofia

ps. "Helszka"

[1892-1919]

306A/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — KAZOWSKA Zofia

3061 / WSK

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne...

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie

(pota. pkt II)

II Materiały uzupełniające relacje

- Biogram Ż. Łazowskiej oprac. przez E. Zawacką i D. Kramp, 2005., wydruk, k. 2 s. 1-2 (2 egz)
- Biogram Ż. Łazowskiej oprac. przez J. Dufret, k. 2 s. 5-6
- Biogram Ż. Łazowskiej przystany przez H. Sulej i W. Miszel, wydruk, k. 2 s. 7-8
- Biogram Ż. Łazowskiej przystany przez H. Sulej i W. Miszel, UZUPEŁNIONY i wydruk, k. 3 s. 9-11

Bigramem oprec. przez E2 i Doc.
do II t. „Stawimie od” z uwagami T. Friedel 23 VIII 05

II/1

ŁAZOWSKA Zofia (1892-1919), członkini „Sokoła”, od 1919 jako „Halszka” sekretarka i łączniczka Okręgu Winnickiego KN III Kijów POW, rozstrzelana przez CzeKa

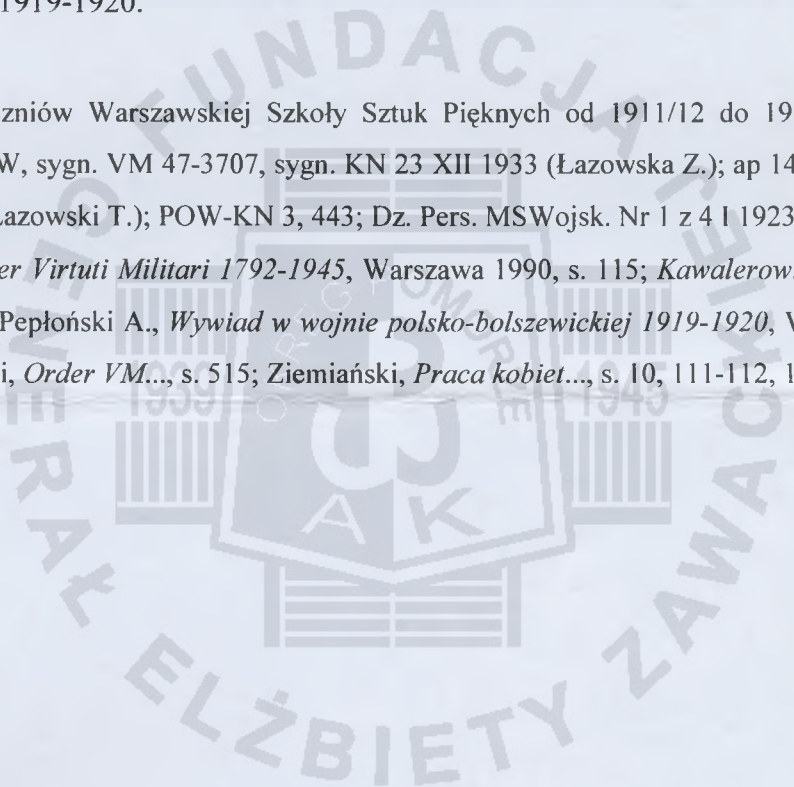
Zofia Łazowska urodziła się 23 I 1892 w Winnicy k. Kijowa na Podolu w rodzinie Józefa i Bronisławy z d. Morgulec. Po przygotowaniu domowym ukończyła rosyjskie gimnazjum rządowe w Winnicy, a następnie uczęszczała na Kursy Przyrodnicze im. Baranieckiego w Krakowie. W tym czasie należała do „Sokoła”. W 1914, jako studentka Wyższych Kursów Przyrodniczych w Warszawie, jednocześnie studiowała na Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. W 1915 przerwała jednak naukę i wyjechała na Podole, gdzie zajęła się nauczaniem dzieci w ochronce, biorąc także udział w polskiej tajnej pracy społeczno-oświatowej. W maju 1919 wstąpiła do POW i tam pełniła pod ps. „Halszka” w Komendzie Okręgu Winnickiego funkcję sekretarki i łączniczki. Był to szczególnie niebezpieczny okres, gdy po rozbiciu przez bolszewików struktur POW próbowano je na tym terenie na nowo odbudować. Zofia była jedną z ośmiu kobiet działających w tym okresie w Okręgu Winnickim; opiekowała się aresztowanymi członkami POW przynosząc im do więzienia CzeKa jedzenie oraz przemycając informacje, a w październiku 1919 dostarczyła ubrania tym więźniom polskim, którzy następnie zostali wykradzeni z więzienia. W lutym 1920 również Zofia została aresztowana przez CzeKa, na skutek zeznań aresztowanego w styczniu tr. ppor. Borkowskiego, adiutanta winnickiego komendanta POW [spowodował on wcześniej, swymi zeznaniami także aresztowanie pięciu innych powoiaków m.in. komendanta POW w Winnicy T. Łukasiewicza-Nieczuja, Z. Jankowską (VM) i J. Kaczorowską (VM)]. W czasie swego aresztowania Zofia miała przy sobie raport, który - nie tracąc zimnej krwi - połknęła na oczach czekistów. Podczas kilkutygodniowego śledztwa, mimo tortur, zachowywała się bardzo dzielnie. Jedną z towarzyszek z celi wspominała potem: gdy na kolejnym przesłuchaniu Łazowska potwierdziła niektóre okoliczności dotyczące Zofii Jankowskiej, mimo że *nie mogły one wnieść nic nowego wobec zeznań Borkowskiego, Łazowska czuła wyrzuty sumienia i po powrocie do celi, gdy do staniającej się na nogach podeszła ob. Jankowska, ta zakryła oczy rękami, wybuchnęła płaczem i krzyknęła: „niech pani do mnie nie podchodzi, bo mam panią na sumieniu”. Lecz, wiedząc wszystko o prawdzie i o miejscu jej ukrycia, Łazowska nie powiedziała ani słowa, pomimo bicia i katuszy.*

Zofia została rozstrzelana wraz z innymi członkami POW w nocy z 5 na 6 III 1920. Po zajęciu Winnicy przez Wojsko Polskie i odnalezieniu grobu rozstrzelanych, dnia 2 V 1920 odbył się ich uroczysty pogrzeb w obecności Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego.

Zofia Łazowska Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z dnia 17 V 1922 (Adj. Gen. L. 13391 VM) za pełną poświęcenia i ofiar pracą oraz śmierć bohaterską została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari z nr. Krzyża 7928 . Była także odznaczona KN Zarządzeniem Prezydenta RP z 23 XII 1933.

Brat Zofii, Tadeusz (1880- ...), absolwent PW, członek zarządu organizacji „Z”, organizator strajków szkolnych, więzień caratu w 1904; ochotnik w 1 pułku artylerii Legionów Polskich, asystent Katedry Matematyki PW, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, po wojnie wizytator szkół średnich w Warszawie, odznaczony VM, KW i KN. Brat Jan, oficer artylerii w wojnie polsko-bolszewickiej, po wojnie inżynier. Siostra Maria, członkini KN III POW w latach 1919-1920.

AASP, Lista uczniów Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych od 1911/12 do 1915/16; APAK, T. 3061/WSK; CAW, sygn. VM 47-3707, sygn. KN 23 XII 1933 (Łazowska Z.); ap 1425, KN 9.X.1933, KW 71/Ł-380 (Łazowski T.); POW-KN 3, 443; Dz. Pers. MSWojsk. Nr 1 z 4 I 1923; Filipow K., *Order Virtuti Militari 1792-1945*, Warszawa 1990, s. 115; *Kawalerowie VM*, Polak..., t. 2, cz. 2, s. 122; Peptoński A., *Wywiad w wojnie polsko-bolszewickiej 1919-1920*, Warszawa 1999, s. 184; Wesołowski, *Order VM...*, s. 515; Ziemiański, *Praca kobiet...*, s. 10, 111-112, 176, 211, 218.

Oprec. E2; D.6. fot
wydruk 1 VII 2005 r. II/3
15 002.
jako
Kina
ŁAZOWSKA Zofia (1892-1919), ps. „Halszka”, członkini „Sokoła”, od 1919 sekretarka i łączniczka Okręgu Winnickiego KN III POW, rozstrzelana przez CzeKa

Zofia Łazowska urodziła się 23 I 1892 w Winnicy k. Kijowa na Podolu w rodzinie Józefa i Bronisławy z d. Morgulec. Po przygotowaniu domowym ukończyła rosyjskie gimnazjum rządowe w Winnicy, a następnie uczęszczała na Kursy Przyrodnicze im. Baranieckiego w Krakowie. W tym czasie należała do „Sokoła”. W 1914, jako studentka Wyższych Kursów Przyrodniczych w Warszawie, jednocześnie studiowała na Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych. W 1915 przerwała jednak naukę i wyjechała na Podole, gdzie zajęła się nauczaniem dzieci w ochronce, biorąc także udział w polskiej tajnej pracy społeczno-oświatowej. W maju 1919 wstąpiła do POW i tam pełniła pod ps. „Halszka” w Komendzie Okręgu Winnickiego funkcję sekretarki i łączniczki. Był to szczególnie niebezpieczny okres, gdy po rozbiciu przez bolszewików struktur POW próbowano je na tym terenie na nowo odbudować. Zofia była jedną z ośmiu kobiet działających w tym okresie w Okręgu Winnickim; opiekowała się aresztowanymi członkami POW przynosząc im do więzienia CzeKa jedzenie oraz przemycając informacje, a w październiku 1919 dostarczyła ubrania tym więźniom polskim, którzy następnie zostali wykradzeni z więzienia. W lutym 1920 również Zofia została aresztowana przez CzeKa, na skutek zeznań aresztowanego w styczniu tr. ppor. Borkowskiego, adiutanta winnickiego komendanta POW [spowodował on wcześniej, swymi zeznaniami także aresztowanie pięciu innych peowiaków m.in. komendanta POW w Winnicy T. Łukasiewicza-Nieczuja, Z. Jankowską (VM) i J. Kaczorowską (VM)]. W czasie swego aresztowania Zofia miała przy sobie raport, który - nie tracąc zimnej krwi - połknęła na oczach czekistów. Podczas kilkutygodniowego śledztwa, mimo tortur, zachowywała się bardzo dzielnie. Jedną z towarzyszek z celi wspominała potem: *gdy na kolejnym przesłuchaniu Łazowska potwierdziła niektóre okoliczności dotyczące Zofii Jankowskiej, mimo że nie mogły one wnieść nic nowego wobec zeznań Borkowskiego, Łazowska czuła wyrzuty sumienia i po powrocie do celi, gdy do ślaniającej się na nogach podeszła ob. Jankowska, ta zakryła oczy rękami, wybuchnęła płaczem i krzyknęła: „niech pani do mnie nie podchodzi, bo mam panią na sumieniu”. Lecz, wiedząc wszystko o prawdzie i o miejscu jej ukrycia, Łazowska nie powiedziała ani słowa, pomimo bicia i katuszy.*

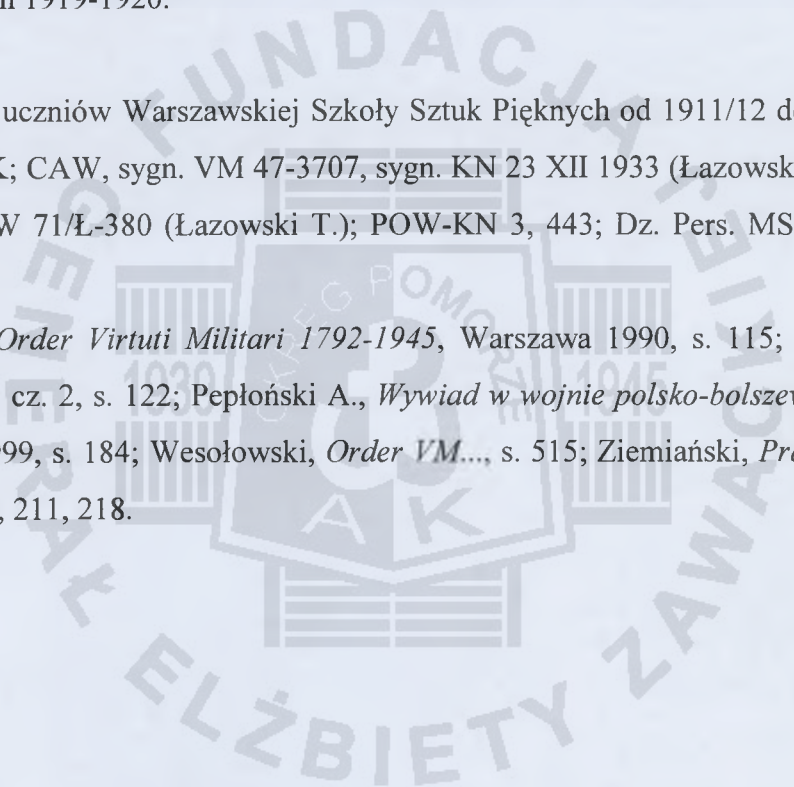
Zofia została rozstrzelana wraz z innymi członkami POW w nocy z 5 na 6 III 1920. Po zajęciu Winnicy przez Wojsko Polskie i odnalezieniu grobu rozstrzelanych, dnia 2 V 1920 odbył się ich uroczysty pogrzeb w obecności Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego.

Zofia Łazowska Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z dnia 17 V 1922 (Adj. Gen. L. 13391 VM) za pełną poświęcenia i ofiar pracę oraz śmierć bohaterską została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari z nr. Krzyża 7928 . Była także odznaczona KN Zarządzeniem Prezydenta RP z 23 XII 1933.

Brat Zofii, Tadeusz (1880- ...), absolwent PW, członek zarządu organizacji „Z”, organizator strajków szkolnych, więzień caratu w 1904; ochotnik w 1 pułku artylerii Legionów Polskich, asystent Katedry Matematyki PW, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, po wojnie wizytator szkół średnich w Warszawie, odznaczony VM, KW i KN. Brat Jan, oficer artylerii w wojnie polsko-bolszewickiej, po wojnie inżynier. Siostra Maria, członkini KN III POW w latach 1919-1920.

AASP, Lista uczniów Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych od 1911/12 do 1915/16; APAK, T. 3061/WSK; CAW, sygn. VM 47-3707, sygn. KN 23 XII 1933 (Łazowska Z.); ap 1425, KN 9.X.1933, KW 71/Ł-380 (Łazowski T.); POW-KN 3, 443; Dz. Pers. MSWojsk. Nr 1 z 4 I 1923;

Filipow K., *Order Virtuti Militari 1792-1945*, Warszawa 1990, s. 115; *Kawalerowie VM*, Polak..., t. 2, cz. 2, s. 122; Peplowski A., *Wywiad w wojnie polsko-bolszewickiej 1919-1920*, Warszawa 1999, s. 184; Wesołowski, *Order VM...*, s. 515; Ziemiański, *Praca kobiet...*, s. 10, 111-112, 176, 211, 218.

ŁAZOWSKA ZOFIA (1892-1920)

Zdjęcie Łazowskiej znajduje się w książce: Kawalerowie VM 1792-1945, red. B. Polak, t.II, cz.2, Koszalin 1993.

Zofia Łazowska urodziła się 23 stycznia 1892 r. w Winnicy koło Kijowa w rodzinie Józefa i Bronisławy z domu Morgulec. Ukończyła gimnazjum, a następnie uczyła się rysunku w Krakowie i ogrodnictwa w Warszawie. Od 1915 r. była w Winnicy aktywną działaczką tajnych organizacji społeczno-oświatowych. W 1919 r. wstąpiła do POW i przyjęła pseudonim „Halszka”. Rozpoczęła pracę w komendzie okręgowej w Winnicy w szczególnie trudnym i niebezpiecznym okresie, gdy po rozbiciu przez bolszewików próbowano na nowo odbudować struktury POW na tym terenie. W styczniu 1920 r. w ręce bolszewików dostali się pierwsi członkowie komendy POW, w tym Zofia Jankowska i Janina Kaczorowska (VM). W lutym została zatrzymana Łazowska. Aresztowania te były wynikiem zdrady, jakiej dopuścił się podczas śledztwa ówczesny adiutant Okręgu Winnickiego, ppor. Borkowski.

Podczas śledztwa, mimo katowania, zachowywała się bardzo dzielnie. Jedną z towarzyszek z celi wspominała, że gdy na kolejnym przesłuchaniu Łazowska potwierdziła niektóre okoliczności dotyczące Zofii Jankowskiej, mimo że *nie mogły one wniesć nic nowego wobec zeznań Borkowskiego, Łazowska czuła wyrzuty sumienia i po powrocie do celi, gdy do ślaniającej się na nogach podeszła ob. Jankowska, ta zakryła oczy rękami, wybuchnęła płaczem i krzyknęła: „niech pani do mnie nie podchodzi, bo mam panią na sumieniu”.* Lecz, wiedząc wszystko o prawdzie i o miejscu jej ukrycia, Łazowska nie powiedziała ani słowa, pomimo bicia i katuszy. *W czasie egzekucji była opanowana i przyjęła śmierć z wielkim spokojem.*

Egzekucję wykonano w CzeKa w nocy z 5 na 6 marca 1920 r. Wraz z Łazowską zginęło jeszcze pięciu członków POW. 1 maja 1920 r. po zajęciu Winnicy przez wojsko polskie odnaleziono ich ciała, a 2 maja z oddaniem honorów wojskowych odbył się uroczysty pogrzeb na miejscowym cmentarzu.

Zofia Łazowska *Za pełną poświęcenia i ofiar pracę oraz śmierć bohaterską*, jak napisano we wniosku odznaczeniowym, została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari V klasy, ogłoszonym w Dz. Pers. MSWojsk. Nr 1 z dnia 4 stycznia 1923 r.

BIBLIOGRAFIA

CAW, VM 47-3707; *Kawalerowie VM*, Polak..., s. 122; Peplowski, *Wywiad...*, s. 184;
Ziemiański, *Walka kobiet...*, s. passim.

Oprac. dr Joanne Dufret
z Hrestonie

POW

MS/129

Zofia ŁAZOWSKA

Urodziła się 23 stycznia 1892 r. w Winnicy na Podolu jako córka Józefa i Bronisławy z d. Morgulec.

Po przygotowaniu domowym ukończyła rosyjskie gimnazjum rządowe w Winnicy, a następnie uczęszczała na Kursy Przyrodnicze im. Baranieckiego w Krakowie. Należała do „Sokoła”. W 1914 r., tuż przed wybuchem wojny wstąpiła w Warszawie na Wyższe Kursy Przyrodnicze. Była również, podobnie jak jej siostra Maria, studentką Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych. W 1915 r. przerwała naukę i wyjechała na Podole, gdzie zajęła się nauczaniem w ochronce dzieci uciekinierów. Brała udział w polskiej pracy oświatowej i społecznej. W maju 1919 r. wstąpiła do POW w Winnicy. Pełniła funkcję sekretarki i łączniczki w organizacji winnickiej. W czasie pierwszych aresztowań członków placówki winnickiej KN III POW opiekowała się aresztowanymi przynosząc im do więzienia czerezwyczajki jedzenie oraz przemycając kartki. W październiku 1919 r. dostarczyła ubrania więźniom polskim, którzy zostali przez winnicką placówkę POW wykradzeni z więzienia.

W styczniu 1920 r. została aresztowana przez czerezwyczajkę. Razem z nią zostały aresztowane Zofia Jankowska, Janina Kaczorowska i kilku innych powoiaków z Winnicy. W czasie aresztowania miała przy sobie raport, który - nie tracąc zimnej krwi - połknęła na oczach czekistów. Podczas kilkutygodniowego śledztwa biciem w pięty stalowym prętem starano się wydobyć z niej zeznania. W nocy z 5 na 6 marca 1920 r. została wraz z innymi rozstrzelana. Wojsko Polskie, które weszło do Winnicy kilka miesięcy później uczciło rozstrzelanych przez uroczysty pogrzeb w obecności Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego.

Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z dnia 17 maja 1922 r. (Adj. Gen. L. 13391 VM) została pośmiertnie odznaczona za bohaterskie czyny podczas służby w KN III POW Orderem Virtuti Militari V klasy, L.k.7928.

Order i legitymację orderową odebrał z Biura Kapituły w 1936 r. brat Zofii Tadeusz.

Zarządzeniem Prezydenta RP z dnia 23 grudnia 1933 r. została odznaczona także Krzyżem Niepodległości.

Także rodzeństwo Zofii czynnie uczestniczyło w walce o niepodległość Polski.

Tadeusz, starszy od niej o dwanaście lat, absolwent uniwersytetów w Genewie i Paryżu oraz Politechniki Warszawskiej, uczestnik działań niepodległościowych w latach 1900-1906, członek zarządu organizacji „Z”, przewodniczący organizacji młodzieżowej „Zjednoczenie”, organizator strajków szkolnych, więzień caratu w 1904 r. Od listopada 1915 r. do listopada 1916 r. ochotnik w Legionach Polskich, w 1 pułku artylerii, uczestnik bitwy nad Stochodem jako tytułarny ogniomistrz w baterii armat polowych. Zwolniony celem objęcia stanowiska asystenta na Katedrze Matematyki Politechniki Warszawskiej. W 1920 r., jako ochotnik w 201 pap na froncie bolszewickim, wyreklamowany w listopadzie tego roku w stopniu podporucznika artylerii przez MWRiOP. W okresie międzywojennym wizytator szkół średnich w Warszawie. Odznaczony Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych i Krzyżem Niepodległości.

Drugi z braci Zofii, Jan, uczestniczył w wojnie z bolszewikami jako oficer artylerii. Po wojnie był inżynierem.

Siostra ich, Maria, tak samo jak Zofia, służyła w latach 1919-1920 w KN III POW.

Źródła:

AASP, Lista uczniów Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych od 1911/12 do 1915/16 r..

CAW, syg. KN 23.XII.1933 (Zofia Łazowska); ap 1425, KN 9.X.1933, KW 71/Ł-380 (Tadeusz Łazowski); POW-KN 3, 443 (karta pobytu Marii Łazowskiej).

Dz. Pers. MSWojsk. Nr 1 z 4 stycznia 1923 r.

Zofia ŁAZOWSKA

Urodziła się 23 stycznia 1892 r. w Winnicy na Podolu jako córka Józefa i Bronisławy z d. Morgulec.

Po przygotowaniu domowym ukończyła rosyjskie gimnazjum rządowe w Winnicy, a następnie uczęszczała na Kursy Przyrodnicze im. Baranieckiego w Krakowie. Należała do „Sokoła”. W 1914 r., tuż przed wybuchem wojny wstąpiła w Warszawie na Wyższe Kursy Przyrodnicze. Była również, podobnie jak jej siostra Maria, studentką Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych. W 1915 r. przerwała naukę i wyjechała na Podole, gdzie zajęła się nauczaniem w ochronce dzieci uciekinierów. Brała udział w polskiej pracy oświatowej i społecznej. W maju 1919 r. wstąpiła do POW w Winnicy. Przyjęła ps. Halszka. Była jedną z ośmiu kobiet działających w owym czasie w Okręgu Winnickim POW. Pozostałe to: Halina i Irena Baranowskie, Maria i Zofia Jankowskie, Anna i Maria Kownackie oraz Halina Trentowska i Apolonia (?) Zapałowa. Pełniła funkcję sekretarki i łączniczki w organizacji winnickiej. W czasie pierwszych aresztowań członków placówki winnickiej KN III POW opiekowała się aresztowanymi przynosząc im do więzienia CzeKa jedzenie oraz przemycając kartki. W październiku 1919 r. dostarczyła ubrania więźniom polskim, którzy zostali przez winnicką placówkę POW wykradzeni z więzienia.

W dniu 12 stycznia 1920 r. został aresztowany przez CzeKa nowomianowany adiutant komendanta POW w Winnicy ppor. Borkowski. W śledztwie szybko załamał się i wskazał Zofię Jankowską oraz komendanta Tadeusza Łukasiewicza-Nieczuję. O konsekwencjach haniebnej postawy Borkowskiego pisze Ignacy Ziemiański: „Tego samego wieczora Borkowski przyprowadził bolszewików do domu w którym mieszkał

Łukasiewicz, lecz nie zastano go w domu, ponieważ wówczas przetransportował w bezpieczne miejsce chorą ob. Prawdziec [Marię Jankowską]. Wobec tego urządzono w domu zasadzkę. W nocy powrócił Łukasiewicz i gdy wartownik chciał go zatrzymać, wyjął z kieszeni rewolwer, zastrzelił go i zbiegł. Nazajutrz z rana aresztowano ob. Zofję Jankowską i młodszego brata Łukasiewicza, by pomścić śmierć bolszewika, jeżeli nie na sprawcy to choć na jego najbliższych. Wówczas ob. Nieczuja (Łukasiewicz) stawił się sam do Czeki, poczem wypuszczono jego brata. Wobec zeznań Borkowskiego, ob. Nieczuja musiał się przyznać do należenia do organizacji. Pomimo tortur i męczarni, zadawanych mu na badaniach przez bolszewików, ob. Nieczuja nie zdradził tajemnic organizacji, ani też żadnego ze swych podkomendnych. Starł się, ile mógł, oczyścić z zarzutów ob. Zofję Jankowską, więzioną w okropnych warunkach w tymże więzieniu. Zaprzeczenia jego niewiele pomogły, ponieważ Borkowski przedstawił dowody stwierdzające czynną współpracę ob. Zofji Jankowskiej w organizacji W lutym została aresztowana ob. Halszka (Zofja Łazowska), zdradzona również przez Borkowskiego. [W czasie aresztowania miała przy sobie raport, który - nie tracąc zimnej krwi - połknęła na oczach czekistów.] Ob. Łazowska, pomimo barbarzyńskiego katowania (bicia w pięty), zachowała się dzielnie 5 marca o godz. 5-tej wieczorem z Centralnego Więzienia przeprowadzono do Czerezwyczajki 6-ciu więźniów: Zofję Jankowską, Zofję Łazowską, Janinę Koczorowską, Tadeusza Łukasiewicza, Wiktora Warzańskiego, Łużeckiego i jeszcze jednego (podobno Borkowskiego). W Czerezwyczajce przeprowadzono ostatnie badanie, poczem miano ich wywieźć jako zakładników. O godzinie 2-giej w nocy wyprowadzono ich pod silną eskortą, lecz zamiast iść na dworzec kolejowy, skierowano ich w stronę lasu, gdzie dokonywano egzekucyj. Sytuacja stała się oczywista: prowadzono ich na stracenie. Wówczas ob. Łukasiewicz po raz ostatni starał się przekonać oprawców, że tylko on i Łazowska należeli do organizacji, a że pozostali są niewinni. Jednak bolszewicy nie uwierzyli zapewnieniom Łukasiewicza 1 maja 1920 roku, po zajęciu Winnicy przez Wojska Polskie, odnaleziono ciała straconych, a 2 maja pogrzebano ich uroczyście z honorami wojskowymi.”

Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z dnia 17 maja 1922 r. (Adj. Gen. L. 13391 VM) Zofia Łazowska została pośmiertnie odznaczona za bohaterskie czyny podczas służby w KN III POW Orderem Virtuti Militari V klasy, L.k.7928.

Order i legitymację orderową odebrał z Biura Kapituły w 1936 r. brat Zofii Tadeusz.

Zarządzeniem Prezydenta RP z dnia 23 grudnia 1933 r. została odznaczona także Krzyżem Niepodległości.

Także rodzeństwo Zofii czynnie uczestniczyło w walce o niepodległość Polski.

Tadeusz, starszy od niej o dwanaście lat, absolwent uniwersytetów w Genewie i Paryżu oraz Politechniki Warszawskiej, uczestnik działań niepodległościowych w latach 1900-1906, członek zarządu organizacji „Z”, przewodniczący organizacji młodzieżowej „Zjednoczenie”, organizator strajków szkolnych, więzień caratu w 1904 r. Od listopada 1915 r. do listopada 1916 r. ochotnik w Legionach Polskich, w 1 pułku artylerii, uczestnik bitwy nad Stochodem jako tytularny ogniomistrz w baterii armat polowych. Zwolniony celem objęcia stanowiska asystenta na Katedrze Matematyki Politechniki Warszawskiej. W 1920 r., jako ochotnik w 201 pap na froncie bolszewickim, wyreklamowany w listopadzie tego roku w stopniu podporucznika artylerii przez MWRiOP. W okresie międzywojennym wizytator szkół średnich w Warszawie. Odznaczony Orderem Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych i Krzyżem Niepodległości.

Drugi z braci Zofii, Jan, uczestniczył w wojnie z bolszewikami jako oficer artylerii. Po wojnie był inżynierem.

Siostra ich, Maria, tak samo jak Zofia, służyła w latach 1919-1920 w KN III POW.

Źródła:

AASP, Lista uczniów Warszawskiej Szkoły Sztuk Pięknych od 1911/12 do 1915/16 r.

CAW, sygn. KN 23.XII.1933 (Zofia Łazowska); ap 1425, KN 9.X.1933, KW 71/Ł-380 (Tadeusz Łazowski); POW-KN 3, 443 (karta pobytu Marii Łazowskiej).

Dz. Pers. MSWojsk. Nr 1 z 4 stycznia 1923 r.

Ziemiański I., Praca kobiet ..., s. 100, 111-112, 176, 211, 218.

T. 3061 WSK

POW

ŁAZOWSKA Żofia
ps. "Halaska"

V Nazwiskowe karty informacyjne

L

T: 3061 WSK

UM

POW

ŁAZOWSKA Zofia

kw. 5, nr. 7928, 1922 05.17

Łob. P. Wesołowska, Order Wirtuti Militari
i Jego Kawalerowie.

Hallmark Press, Miami, Florida USA
str. 285, 1992.

li Ren 99

zeć na miejscu.
zrywał cofających
ylerzystów, którzy
już okopy. W
wór obecny był na
terii. Imponował
tach o Grodno. Za
VM 5 kl. nr 3266.
Od 1932 mieszkał
aniu warszawskim
280 Wojskowej
wstania i zaginął w
W 1947 uznany za
nazwisko wymie-
szym miejscu na
owstańców, umie-
rzej stronie Ko-
wa na Żoliborzu.
ławińską. Dzieci:
/Radosław /prof.

Id. S. 274

Lazowska Zofia /23 I 1892 - 5/6
III 1920/, działaczka POW. Ur.
w Winnicy k. Kijowa w rodzinie Józefa
i Bronisławy Morgulec. Po uk. gimn.
w Winnicy uczyła się rysunków
w Krakowie i ogrodnictwa w W-wie.
Od 1915 była w Winnicy aktywną dzia-
laczką polskich tajnych org.
społeczno-oświatowych. Wiosną 1919
wstąpiła do POW. Na początku 1920
aresztowana, wraz z innymi członkami
organizacji, przez władze bolszewickie
i po śledztwie rozstrzelana w Winnicy.
Pochowana na miejscowym cm.
Rodziny nie założyła. Za działalność
w POW pośmiertnie odznaczona VM
5 kl. /nr 7928/. Posiadała także KN.

CAW, VM 47-3707.

Grzegorz Lukomski

Polak, Kewelewicz UM.

122

T. II, c. 2, 2,

Koszelnik 1983

i

UM

POW

KAZOŃSKA Zofie

- członkini Komendy Okręgowej KN-III w Winnicy, aresztowana na początku stycznia 1920 r. wraz z komendantem Teoduszem Łukasiewiczem, Zofią Jankowską, Wiktorą Wernińską i Janiną Kaczmarek. Po ciężkim śledztwie wszyscy zostali rozstrzelani.

Zob. Pepraniski A, Wymiar wojny pol.-kde. 1918-1920, W-wa 1999, s. 184

D.Kw. 1004

i

VM

POW

EAZOWSKA

Zofie

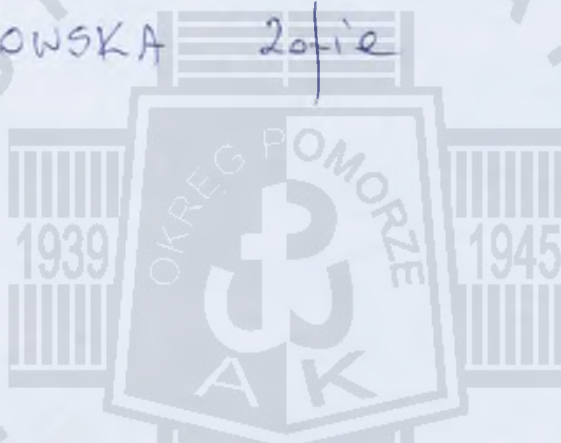
- odznaczona postumencie VM 2e
udzieliła POW

Zob. Filijow K., Order VM 1792-1845, W-wa 1990,
s. 115

P.Kw. 1004

i

UM
KAZOWSKA Zofie

Polak "Kew. UM 1782-1845. Wykaz odme-
czomych... s. 219

D.K. 1103

V Nazwiskowe konty informacyjne

1. N

Łarowska może Łarawske

1920

MS/1

2. I., ps.

Zofia

3. ur.

4. st.

5. Org.

POW k43 - 1922 17 05

6. przydz.

7. funkcje

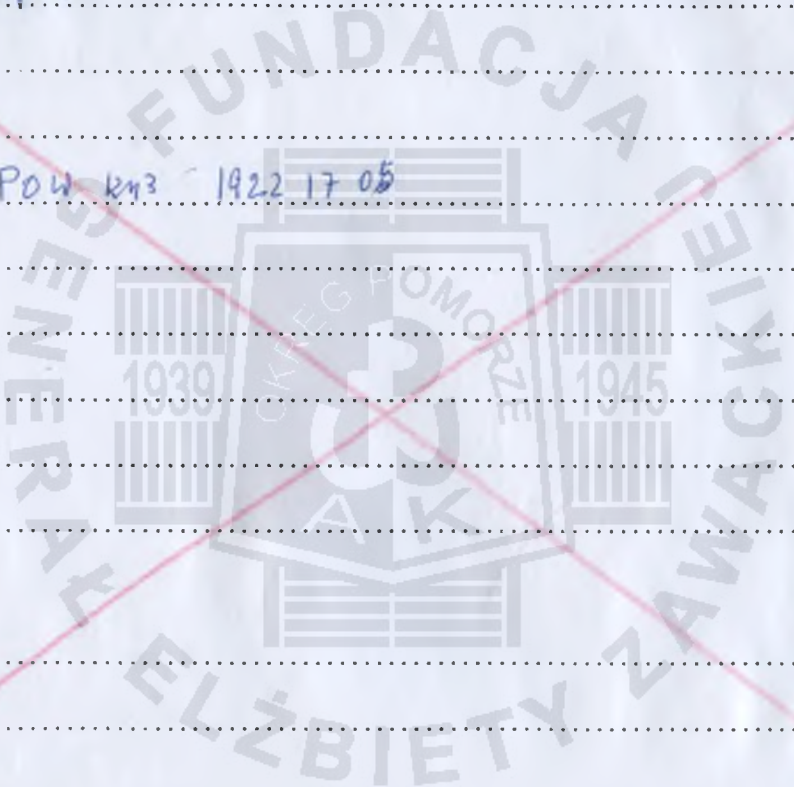
8. nr

7928

9. źr.

Wzrost. 285 1515

Polak

1. Kępcy. Łazorkowa Zofia, Obywatelka, 5, 7928. POK. 1922, 17. 05. s. 285, 515.

2

3 Polak

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

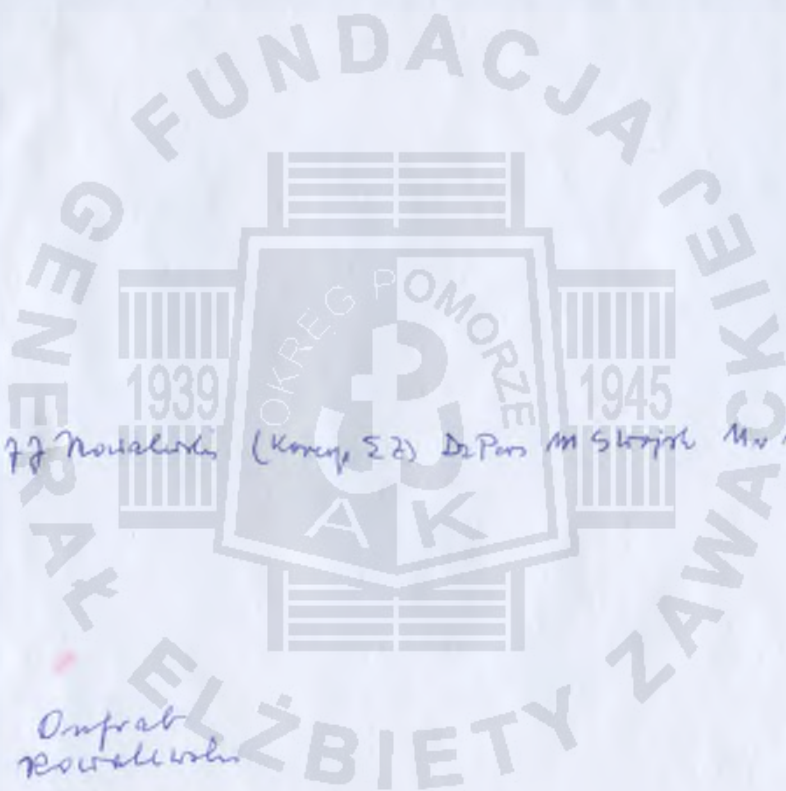
19

20

21

wzrost 187 cm, cięży 77 kg, ciemne włosy (Kępcy, 28) Dr. Pers. M. Skłopiński M. 1. 2. 4. 1923 - 1924

ciężka Dmfrat
Rozwinięta

KAZOWSKA Zofia

